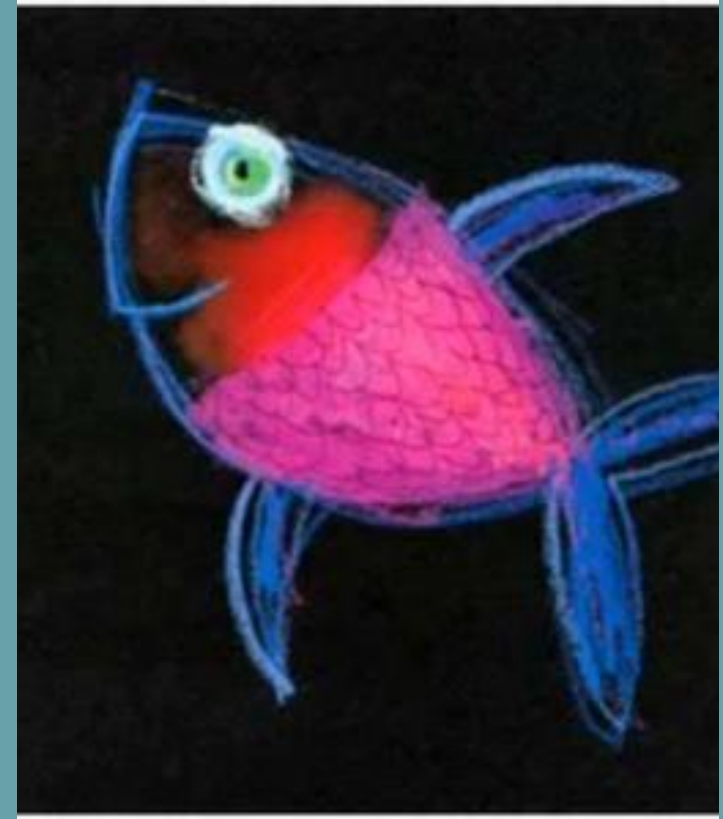

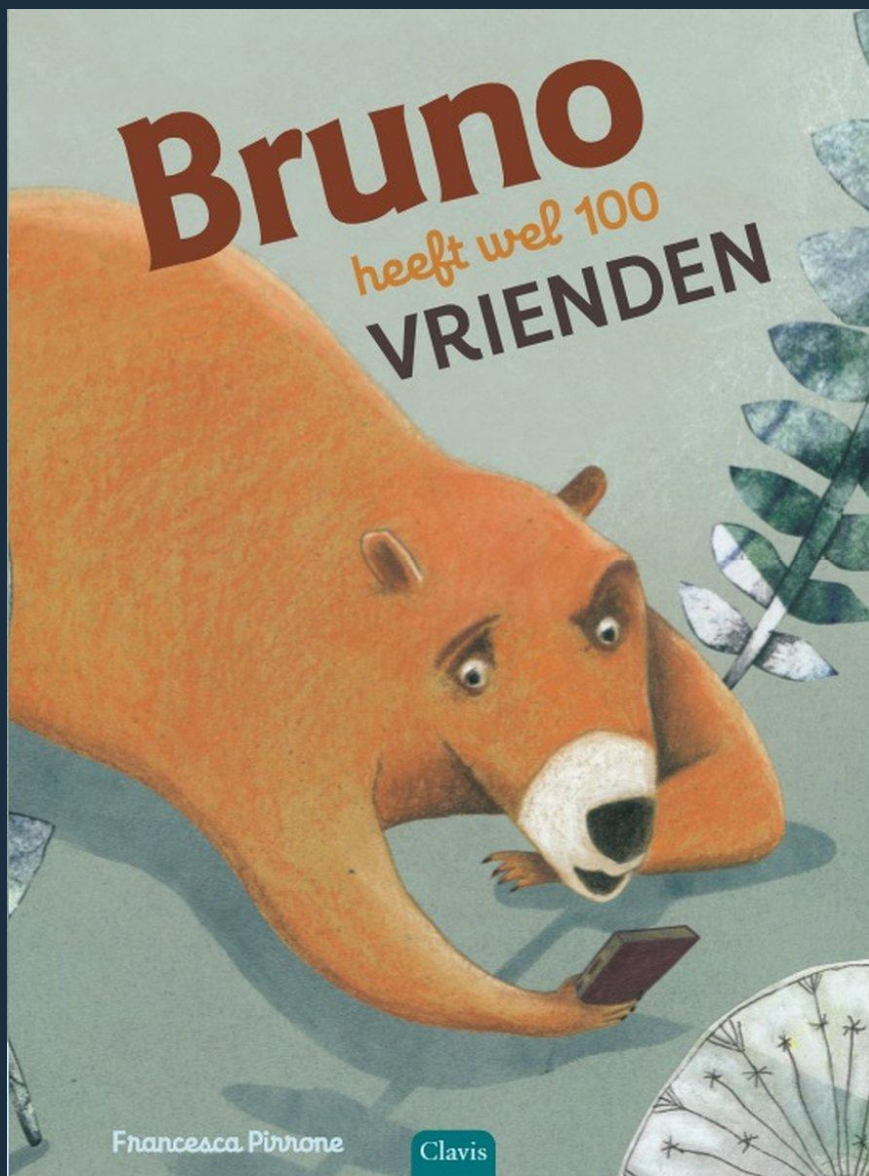
VOORLEZEN (VAN PRENTENBOEKEN) AAN ISK-LEERLINGEN

Workshop Susanne Oudshoorn november 2023

Voorstellen

- Susanne Oudshoorn
- Reclame
- Basisonderwijs
- NT2
- Mundus College

INLEIDING

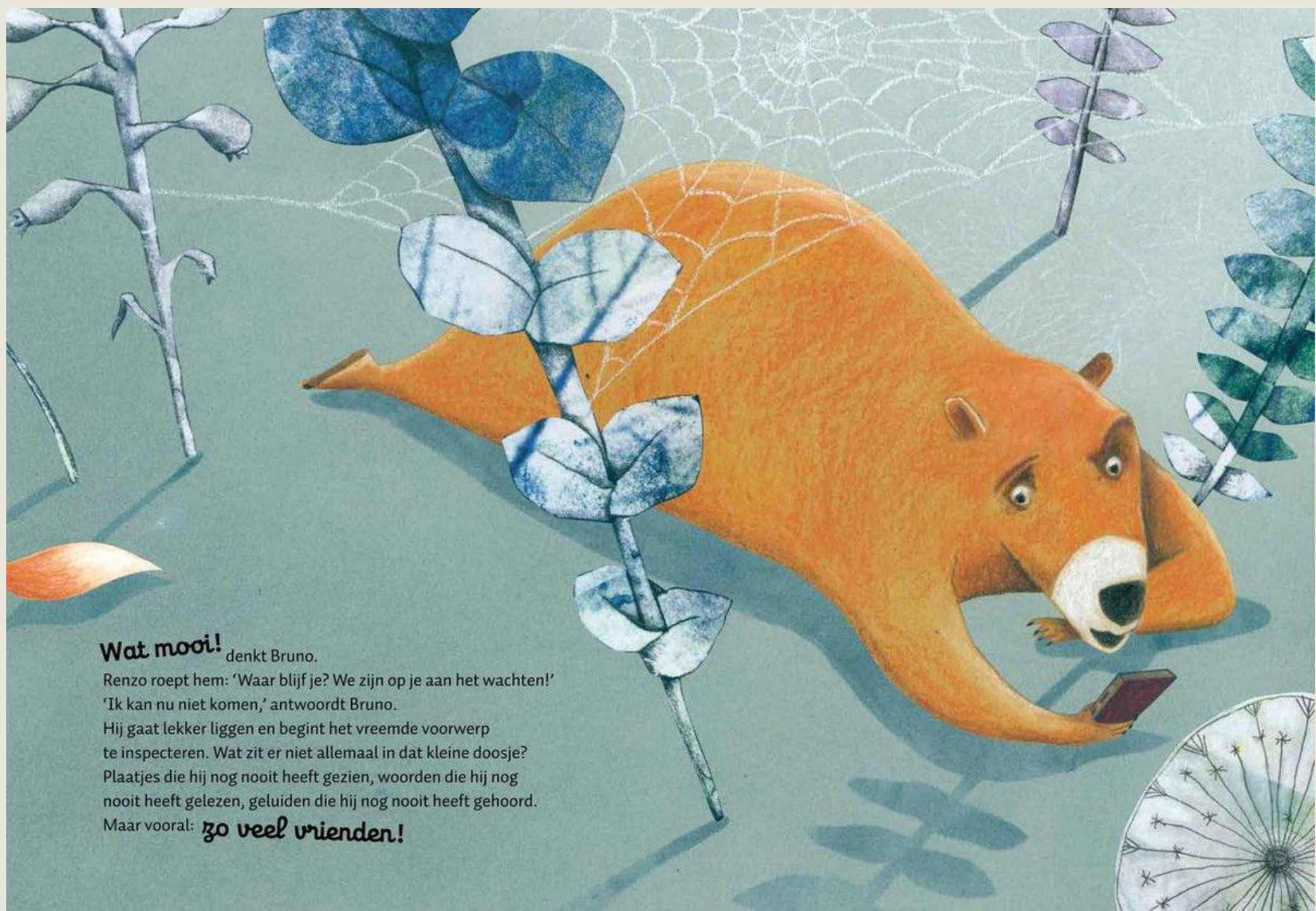
Ik lees voor.

Bruno is op pad met zijn vrienden om te gaan vissen, als hij op de grond een vreemd ding ziet liggen.

Wat is dat?!

Nieuwsgierig raapt hij het op en zodra hij het in de hand heeft, licht het op.

Wat mooi! denkt Bruno.

Renzo roept hem: 'Waar blijf je? We zijn op je aan het wachten!'

'Ik kan nu niet komen,' antwoordt Bruno.

Hij gaat lekker liggen en begint het vreemde voorwerp

te inspecteren. Wat zit er niet allemaal in dat kleine doosje?

Plaatjes die hij nog nooit heeft gezien, woorden die hij nog nooit heeft gelezen, geluiden die hij nog nooit heeft gehoord.

Maar vooral: **zo veel vrienden!**

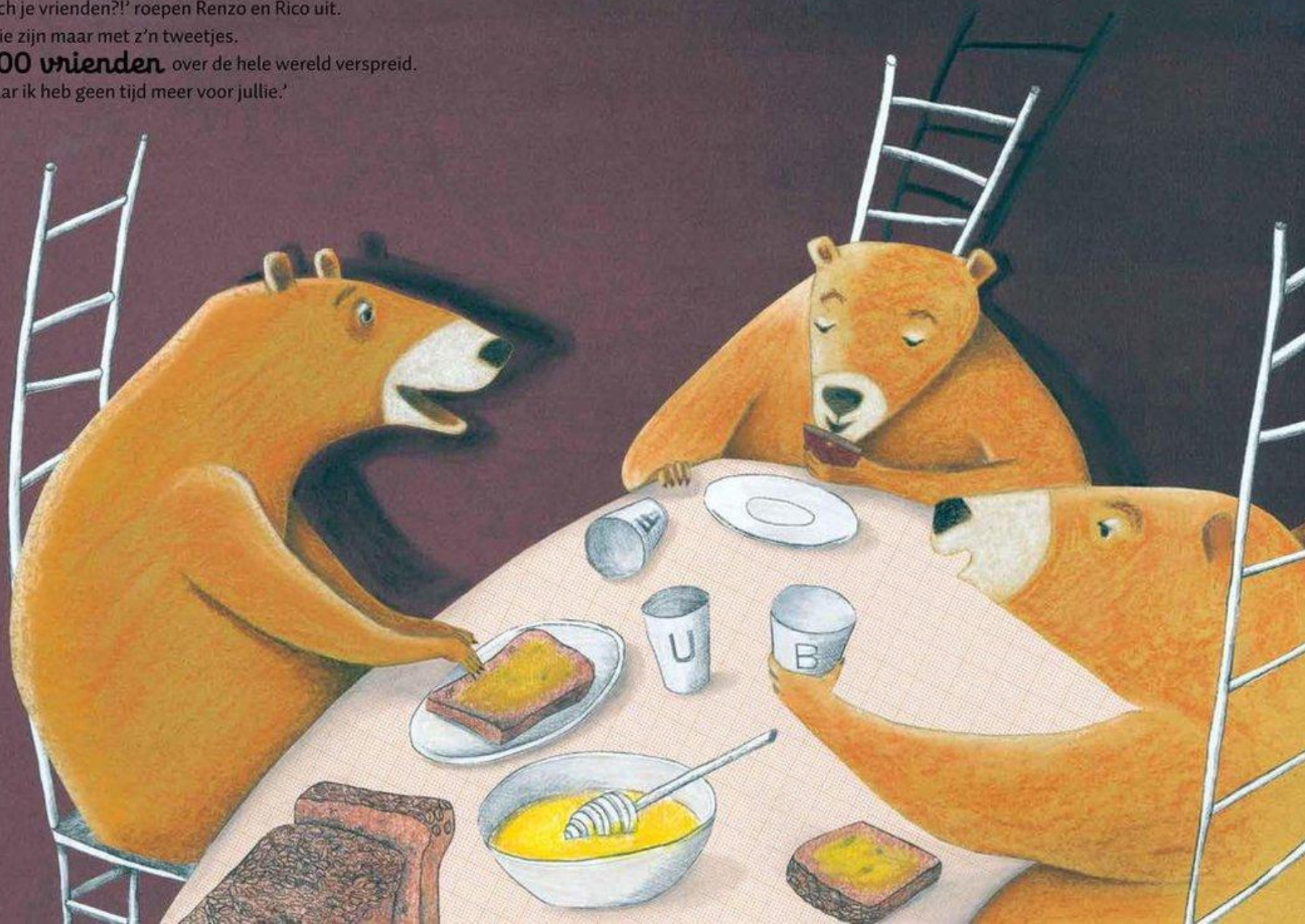

'Wat heb je daar in je hand?' vragen Renzo en Rico op de terugweg naar huis.

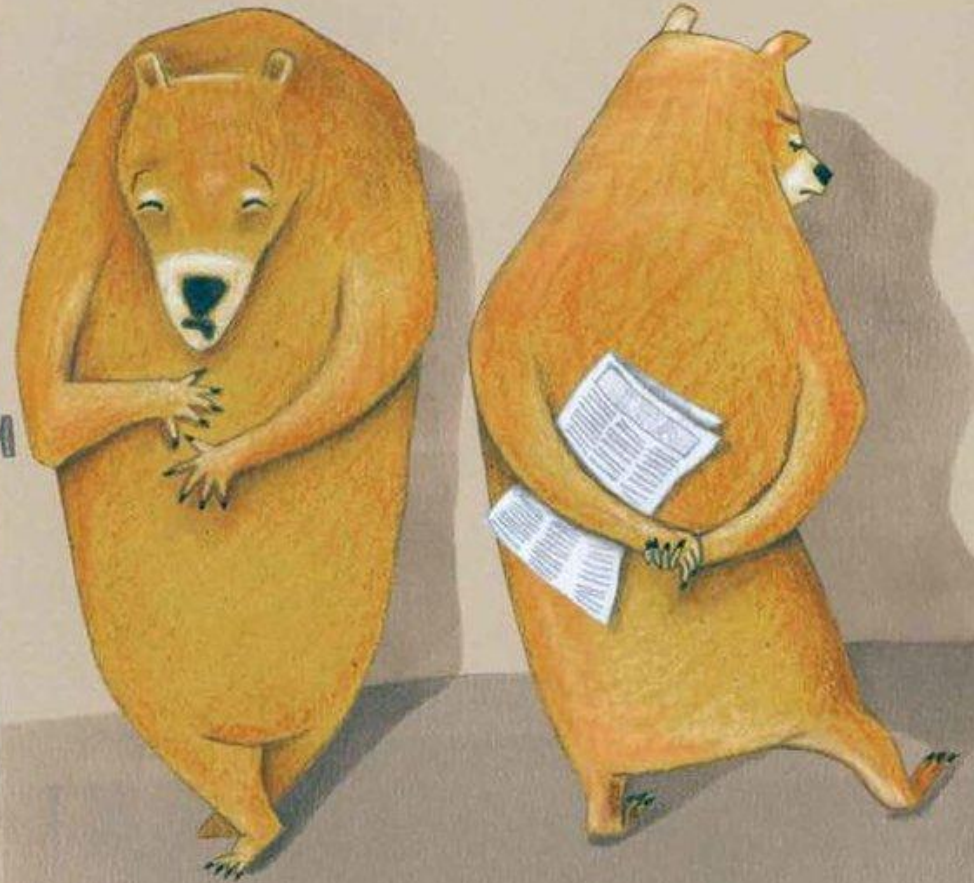
'Kijk!' zegt Bruno, en vol trots laat hij het wonderlijke doosje zien.

'Ik ben er net achter gekomen dat het een mobiele telefoon is.'

'Wat kun je ermee doen?' vragen de twee andere beren.
'Je kunt er heel veel vrienden mee maken,' zegt Bruno.
'Maar wij zijn toch je vrienden?!' roepen Renzo en Rico uit.
'Jawel, maar jullie zijn maar met z'n tweetjes.
Nu heb ik wel **100 vrienden** over de hele wereld verspreid.
Het spijt me, maar ik heb geen tijd meer voor jullie.'

Sindsdien is Bruno altijd alleen nog maar bezig met zijn mobiele telefoon.

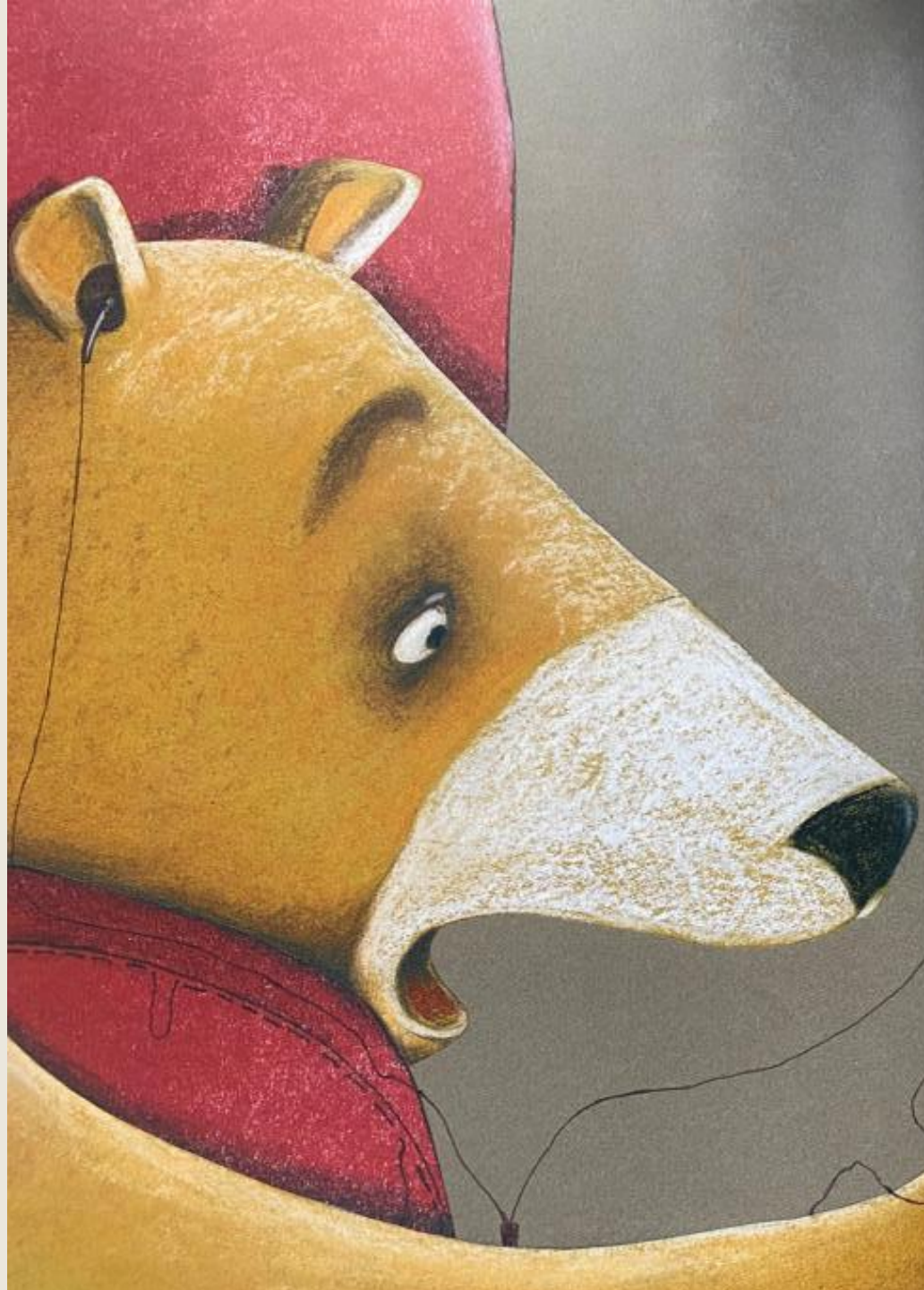
Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat is hij aan het chatten,
kijkt hij filmpjes of luistert hij naar muziek.

Renzo en Rico maken zich zorgen.
Ze willen hun oude vriend weer terug!
Daarom nodigen ze hem uit om samen honing
te gaan zoeken en om te picknicken in het bos.
Ze hebben notenbroodjes bij zich waar Bruno dol op is.
Maar het is allemaal tevergeefs. Niks interesseert Bruno nog.

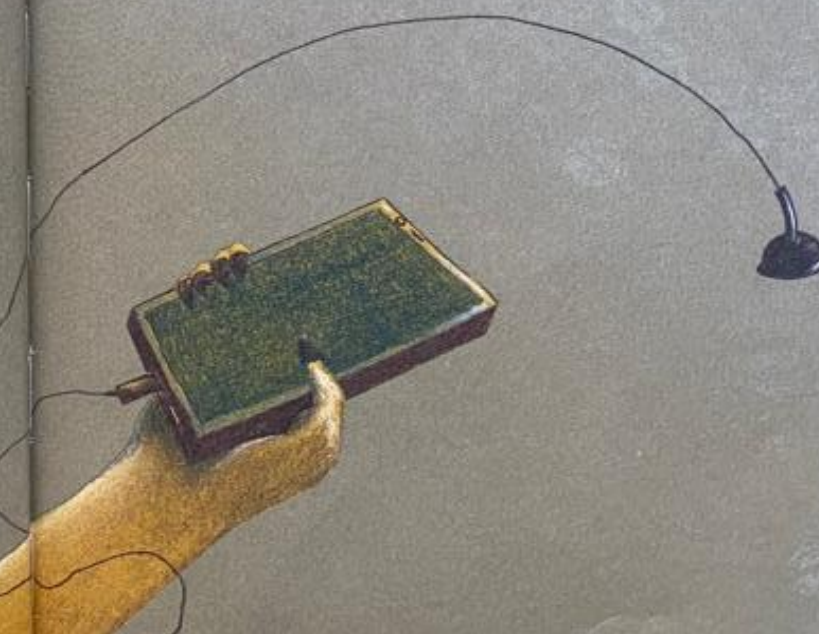
Het enige wat hij steeds maar zegt, is:
"Ik heb geen tijd."

Niet veel later gebeurt er iets vreselijks:
de batterij van de telefoon is leeg
en het wonderlijke doosje licht niet meer op.

'Wat is er aan de hand?'

vraagt Bruno zich hardop af.
'Waar zijn al mijn vrienden?'
Hij schudt met het apparaat.

Dan stormt hij in paniek naar buiten. Hij houdt de telefoon boven zijn hoofd en zwaait ermee, terwijl hij heen en weer door het bos rent.

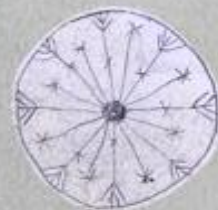

Als Renzo en Rico hem zien, denken ze dat hij gek is geworden.
'Wat ben je aan het doen?' vragen ze.
'Ik zoek het netwerk om verbinding te kunnen maken.
Ik heb geen vrienden meer, ze zijn verdwenen!

**Ik had er 500 en nu ben ik
ze allemaal kwijt!**

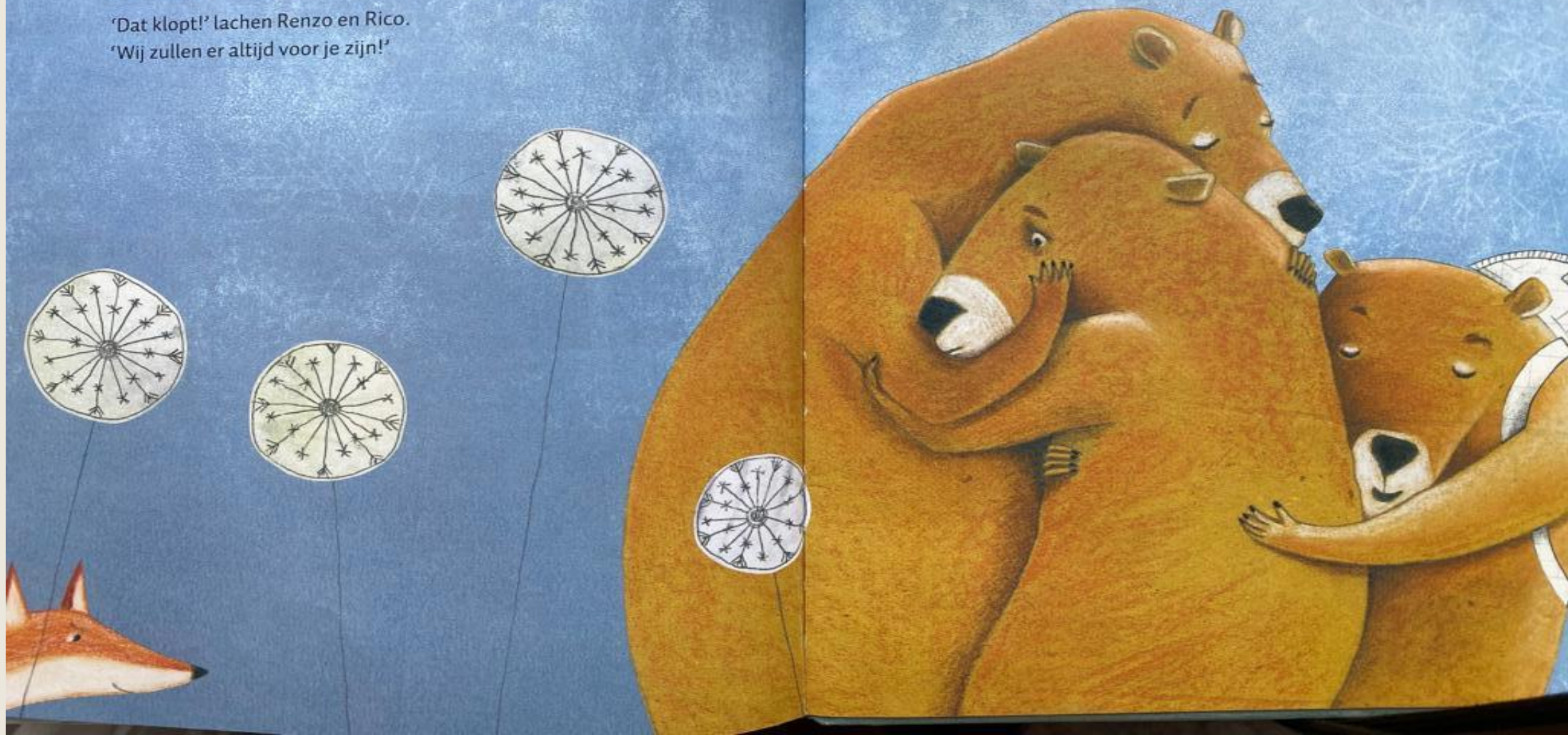
Terwijl hij het zegt, stromen de tranen over zijn wangen.

Om hem te troosten geven Renzo
en Rico hem een dikke knuffel.
'Ik had het verkeerd,' zegt Bruno dan,
terwijl hij beschaamd naar zijn voeten staart.

'Jullie zijn mijn echte vrienden!'

'Dat klopt!' lachen Renzo en Rico.
'Wij zullen er altijd voor je zijn!'

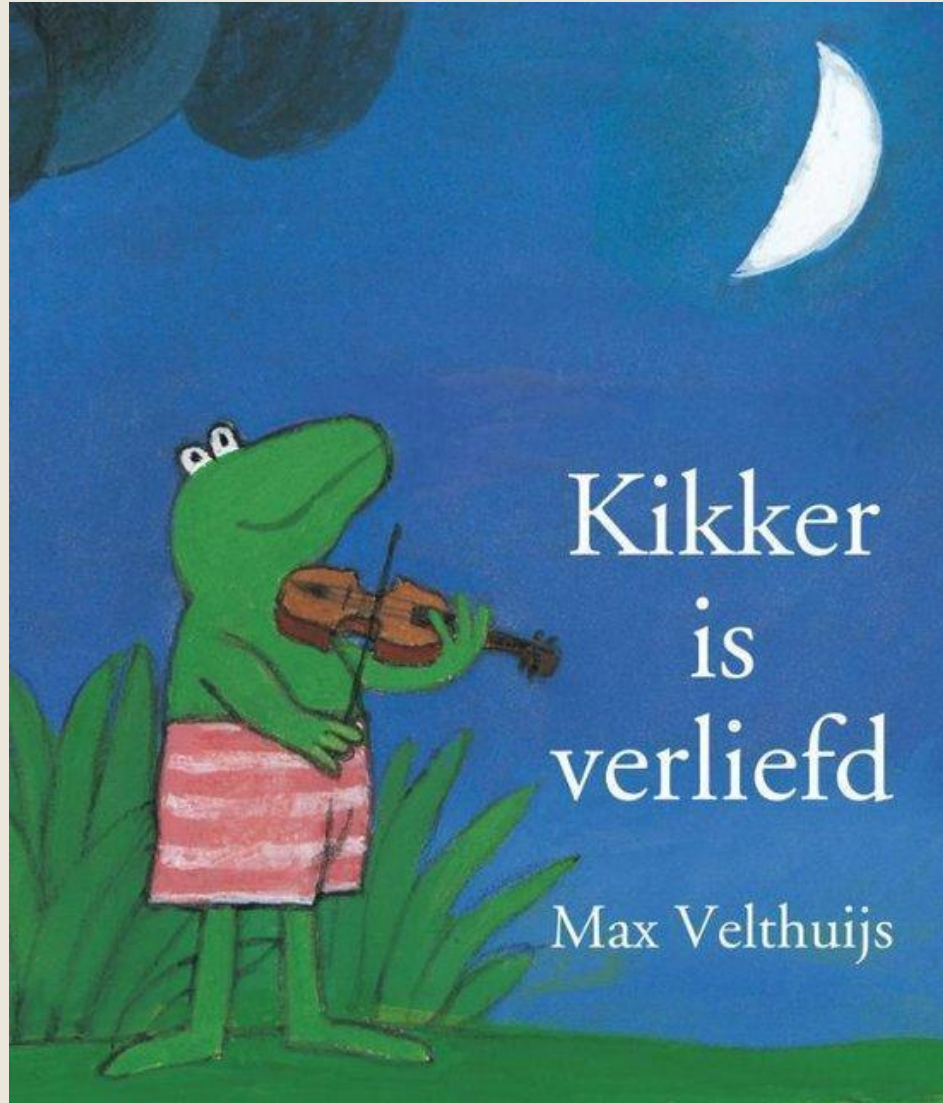

mundus
mediatheek

**'Kom, laten we nu
plezier gaan maken,'** zegt Rico.

'Ja!' roept Bruno uit. 'Maar eerst moet ik de mobiele
telefoon gaan terugleggen waar ik hem gevonden heb.
De eigenaar is hem vast overal aan het zoeken!'

Aanleiding

- Voorlezen tijdens de lockdown.
- Leerlingen zijn enthousiast.

Inhoud

- Theorie
- Onderzoek
- Uitkomsten
- Tips

Lees jij voor?

- Ja regelmatig
- Ja soms
- Nee nooit

Zo ja waarom, zo nee waarom niet?

- Bespreek in tweetallen
- Vervolgens een aantal bespreken

DE THEORIE

Over betekenisvolle contexten, rijke teksten en
(voor)lezen

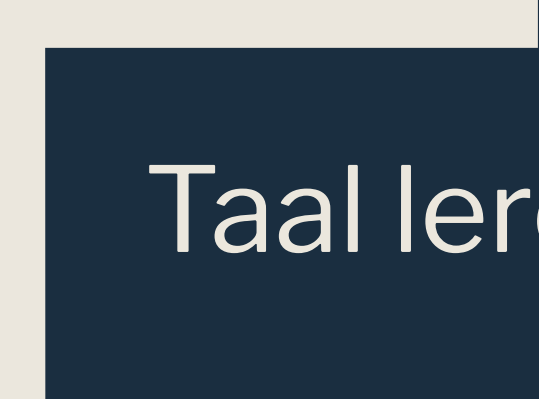
Rijke taal (v)mbo

Taaldidactiek voor het
(voorbereidend) middelbaar
beroepsonderwijs

Erna van Koeven
Anneke Smits

INSPIRATIE

Taal leren

Gaat effectiever binnen:

- Betekenisvolle contexten
- Thema's die langer duren (6 tot 8 weken)
- Rijke teksten

Gibbons (2015)

Betekenisvolle contexten

Thema's en opdrachten sluiten
aan bij de belevingswereld en
ontwikkeling.

Uit: Rijke taal (v. Koeven en Smits, 2020)

Rijke teksten

- Authentieke teksten met rijk taalgebruik
- Niet alleen maar hoogfrequente woorden of woorden uit de woordenlijst
- Langere zinnen
- Verbindingswoorden
- Gevarieerde woordenschat

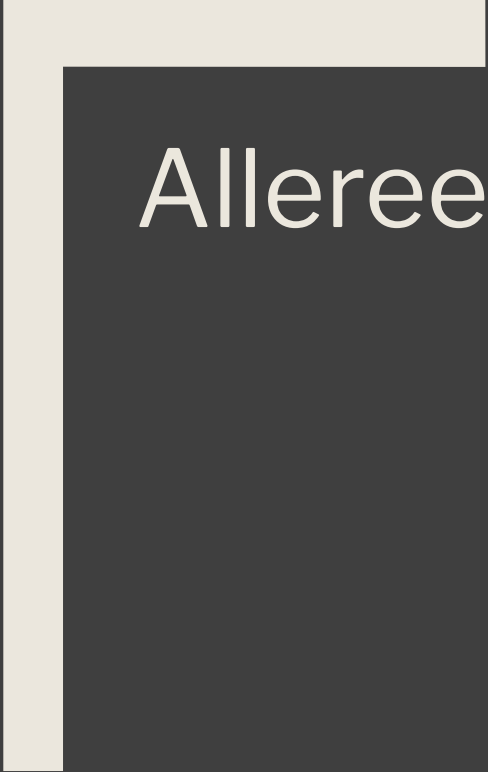
Van Koeven en Smits (2020)

The image features two dark blue L-shaped brackets. One is located in the top-left corner, with a horizontal bar extending to the right and a vertical bar extending downwards. The other is in the bottom-right corner, with a horizontal bar extending to the left and a vertical bar extending upwards. These brackets frame the central text.

VOORLEZEN

- Als je binnen een thema (voor)leest en werkt met rijke teksten, heb je geen aparte woordenschatlessen nodig.
- Leerlingen die worden voorgelezen hebben een grotere woordenschat en een beter ontwikkelde geletterdheid.

Uit: Ontdek het nieuwe lezen (Konink, 2020), Rijke Taal (v. Koeven & Smits, 2023)

Allereerst:

Waarom voorlezen?

- Voorlezen kan bijdragen aan:
 - Cognitieve ontwikkeling
 - Taalontwikkeling
 - Leesmotivatie
 - Leesvaardigheid
 - Verbeelding en creativiteit
 - Sociaal emotionele ontwikkeling
 - Welbevinden

Dit draagt weer bij aan
maatschappelijk succes.

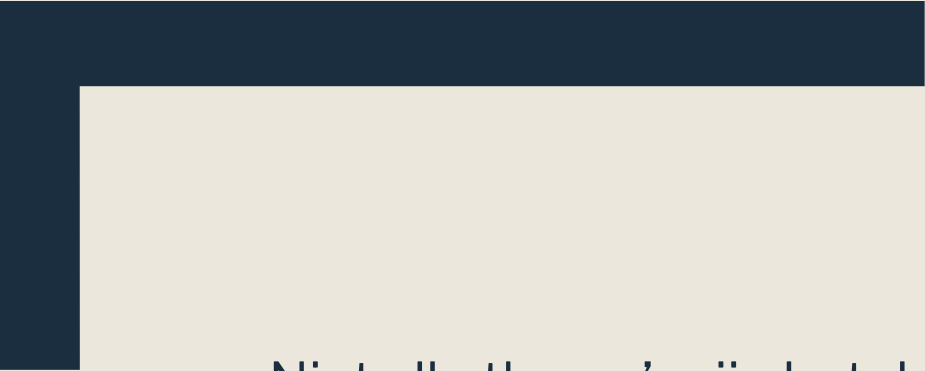
Prentenboek en voorlezen aan NT2-jongeren ?

- Het verhaal is kort
- De illustraties kunnen bijdragen aan het woordbegrip
- Ze betrekken je bij het verhaal

Uit: Aarzelende lezers over de streep: met (prenten)boeken aan de slag bij jongeren Trioen, M. (2018).

HET ONDERZOEK

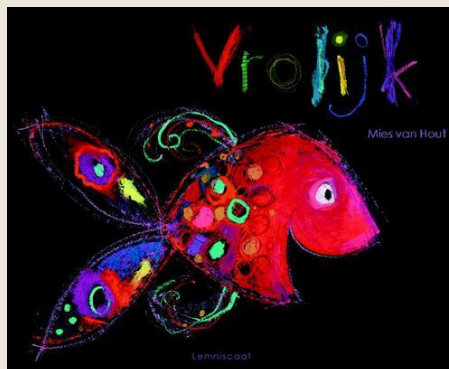
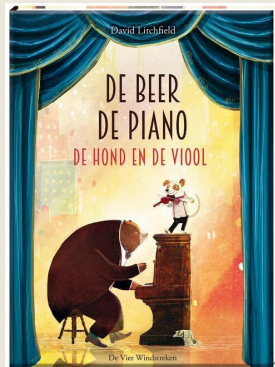
-
- Niet alle thema's zijn betekenisvol
 - Weinig teksten
 - Geen rijke taal

DISK

Uitbreiden van thema's

- Met rijke teksten.
- Prentenboeken bevatten heel vaak rijke taal!

Op zoek naar prentenboeken

- Rijke taal.
- Passend bij de leeftijdsgroep.
- Aansluitend bij de thema's van DISK.
- Aandacht voor culturele verschillen.
- Dieren

Multicultureel

- Rekening houden met culturele verschillen
- Ramen en spiegels

Bishop (1990)

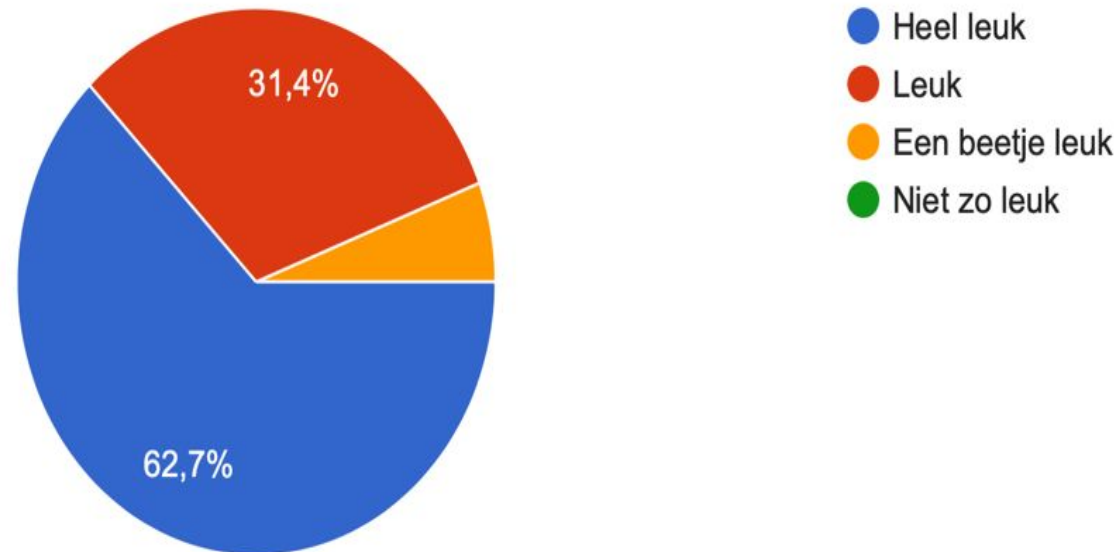
Uitproberen in verschillende klassen

- 4 collega's
- 4 klassen
- Boeken bij thema's

Enquête ingevuld door 51 leerlingen

Hoe vind je het als de juf een prentenboek (boek met veel plaatjes) voorleest?

51 antwoorden

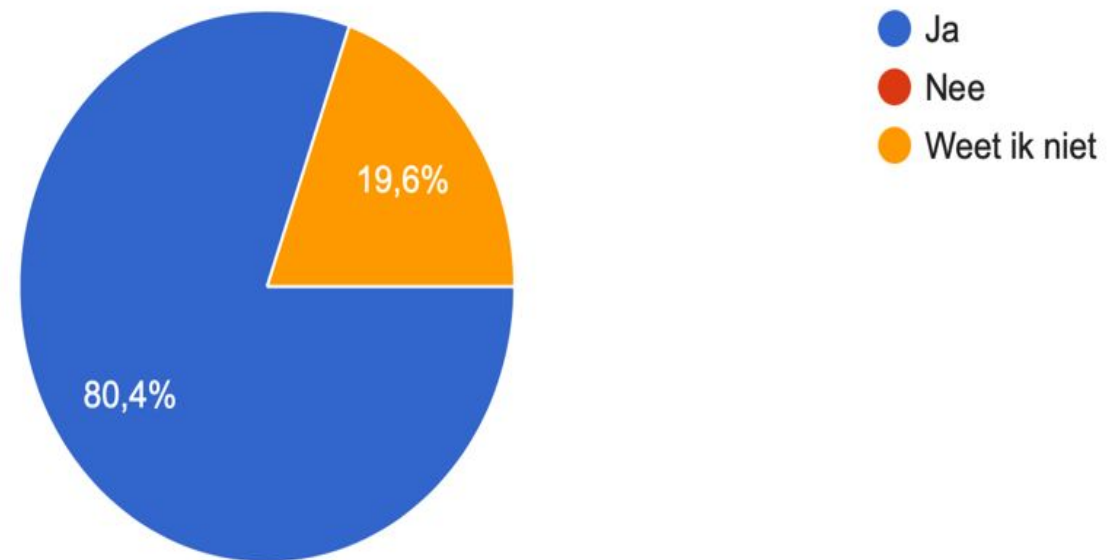

Waarom vind je dat?

- Omdat Juf leest echt goed en duidelijk.
- ik vind leuk omdat ik allen maar lekker luister.
- Haar gezicht is schattig.
- Omdat als jij lezen ben je beter Nederland praten.
- Misschien leef ik met het verhaal 🙄💕
- Ik vind leuk want de juf leest heel mooi voor ons.
- Want als ik naar haar luisteren dan ik veel leert van haar.
- Omdat ik wil Nederlands lezen leren.
- Omdat wij leren beter te lezen.
- Ik vind het gewoon stom, ik weet niet waarom

Helpen de plaatjes in een prentenboek je met het begrijpen van de tekst?

51 antwoorden

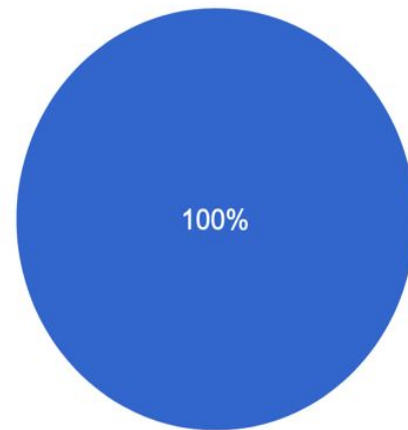
Waarom?

- Somagen woerden wij kennen niet maar wij kijken plaatjes daarna wij kennen wel
- Omdat ik kan goed snapen door die plaatjes.
- Wij zijn weten wat de boek over praten.
- Als met een plaatjes dan is het leuker
- Ik vind dat mooi als ik lees en de plaatjes kijken
- Prentenboek is altijd plezierig.
- in prentenboek staat foto dat vind ik leuk
- ik will de plaatjes ook zien dan weet ik waar de verhaal over gaat.
- Ik hou van schilderijen te zien
- Dan iedereen snap nog beter en prenten is leuk .

De collega's

Vond je het leuk om een prentenboek voor te lezen?

3 antwoorden

- Ja
- Nee
- Een beetje

Waarom?

- Ze zaten ademloos te luisteren en ze vonden het fijn om niet zelf te hoeven lezen. Daarbij waren ze steeds benieuwd naar de volgende illustraties.
- Omdat tekeningen aanleiding kunnen geven voor gesprekjes over uiteenlopende onderwerpen (in dit geval: sterrenbeelden en landschappen).
- Groot formaat! plaatjes erbij spreekt leerlingen meer aan, ik vind het prettig om te lezen.

Conclusie

Zowel leerlingen als docenten vinden voorlezen van prentenboeken (heel) leuk en zien de waarde er van in.

Vuistregels

- Kies altijd voor een boek dat je zelf goed vindt.
- Wees enthousiast.
- Wees ervan overtuigd dat wat je doet belangrijk is.
- Kies de juiste toon.
- Laat leerlingen kiezen.

Opdrachten?

- Nabespreken
- Een interessant stuk kopiëren en in tweetallen laten lezen
- Stel open vragen
- Boek in de klas leggen

Uit: Rijke taal (v)mbo (v. Koeven en Smits, 2023)

Hoe is het nu?

Themaleskisten met:

- Een of meerdere prentenboeken.
- Eén of meerdere leesboeken van Stichting Eenvoudig Communiceren.
- Leeskwartier

VRAGE
N?

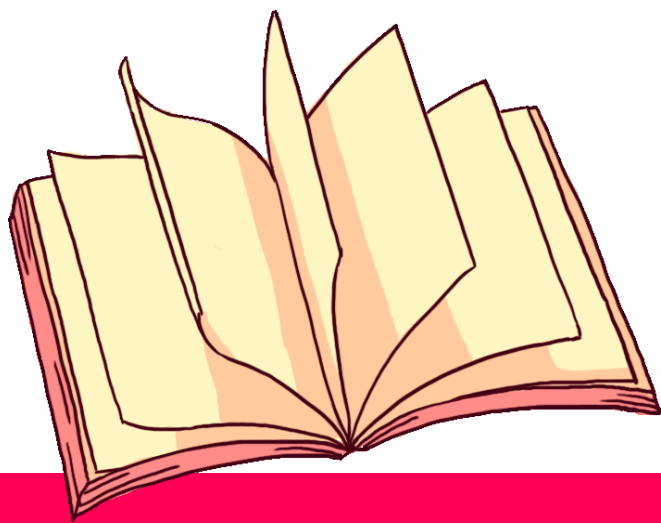

Terugkijken

- Zijn de nee's inmiddels ja's?

Prentenboeken per thema bij DISK (2018)

Thema	Titel	Auteur
Naar school (thema staat niet meer in DISK 2022)	Rosa Parks Hee wie zit er op de wc	Lisbeth Kaiser Harmen van Straaten
Kennismaken	Vrolijk	Mies van Hout
Bellen en mailen	Bruno heeft wel 100 vrienden	Francesca Pirrone
Wonen	Het droomhuis Thuis, een wereld vol huizen Waar mijn vrienden wonen Het huis aan het meer	Maria van Donkelaar Mariapaola Pesce Claudio Thebas Thomas Harding
Eten	Willewete. Eten in de wereld Taart De wolf, de eend en de muis	Reina Ollivie Jan de Maeyer Mac Barnett
Houden van en verliefd zijn	Verliefd Kikker is verliefd	Stefan Boonen Max Velthuijs
Film	Naar de film	Florence Ducateau
Ruzie	Als je blaft Twee vechtende eekhoortjes	Stefan Boonen Rachel Bright
Technologie	Willewete. De fiets Samen hier Armstrong	Lucas Arnoldussen Oliver Jeffers Torben Kuhlmann
Regels en straf	Deze hoed is niet van mij	Jon Klassen
Uiterlijk	Donnie Smile	Lisa Maschlaupt Raina Telgemeier
Vrije tijd	Wat een heerlijke sport Sport is niks voor jou	Ole Konnecke Paolina Baruchello
Vriendschap	Samen De beer, de piano, de hond en de viool	Jane Chapman David Lichfield

Prentenboeken per thema bij DISK (2018)

Thema	Titel	Auteur
Muziek	De beer, de piano De beer, de piano en het concert van de kleine beer	David Lichfield David Lichfield
Internet en social media	Nep	Caja Cazemier
Nederland	Nederland	Charlotte Dematons
Vakantie	Willewete. Op reis met het vliegtuig	P. Winters
Meerdere thema's	Wereldkinderen 50 helden die de wereld mooier hebben gemaakt Bedtijdverhalen voor rebelse meisjes Willewete. Afval	Tom Adams Lily Murray Elena Favilli Lucas Arnoldussen

Veel leesplezier!

